

Қазақстан Республикасының білім және ғылым министрлігі

Қарағанды мемлекеттік техникалық университеті

Бекітемін
Ғылыми кеңес төрағасы,
ректор, ҚарМТУ ректоры
Ғазалиев А.М.

«___» _____ 20__ ж.

МАГИСТРАНТҚА АРНАЛҒАН ПӘН БОЙЫНША ОҚЫТУ
БАҒДАРЛАМАСЫ (SYLLABUS)

TZhTSTZhNB 5302 «Табиғи және техногенді сипаттамадағы ТЖ нәтижесін
болжау» пәні бойынша

Модуль ТАКZhBB 2 «Тіршілік әрекетінің қауіпсіздігінде жоспарлау,
болжау және бағалау»

Тау-кен факультеті

Кеніштік аэрология және еңбек қорғау кафедрасы
(оқу мерзімі 2 жыл)

Алғы сөз

Магистрантқа арналған пән бойынша оқыту бағдарламасы (syllabus)
әзірленген: доцент, т.ғ.к. Сапарова Г.К.

«Кеніштік аэрология және еңбек қорғау» кафедрасының отырысында
талқыланған

«___»_____20___ ж. № _____ хаттама

Кафедра меңгерушісі _____ Жолмағамбетов Н.Р.«___»_____20___ ж.

Тау-кен факультетінің оқу-әдістемелік кеңесі мақұлдаған

«___»_____20___ ж. № _____ хаттама

Төрағасы _____ Старостина О.В.«___»_____20___ ж.

Оқытушы туралы мәліметтер және қатынас ақпараты

доцент, т. ғ. к. Сапарова Г.К.

«КА және ЕҚ» кафедрасы ҚарМТУ 2 оқу корпусында (бейбітшілік бульвары, 56) орналасқан, 516 ауд., байланыс телефоны 56-59-29 қос. 253.

Пәннің еңбек көлемділігі

Оқу мерзімі	Семестр	Кредиттер саны	Сабақтардың түрі					МӨЖ сағаттарының саны	Жалпы сағат саны	Бақылау түрі
			Қатынас сабақтарының саны			ОМӨЖ сағаттарының саны	Барлық сағат саны			
			дәріс	Практикалық сабақтар	Зертханалық сабақтар					
2ж	3	3/5	45	-	-	45	45	135	Емтихан	

Пәннің сипаттамасы

«Табиғи және техногенді сипаттамадағы ТЖ нәтижесін болжау» пәні таңдау компоненті бойынша пәндер циклына жатады.

Пәннің мақсаты

«Табиғи және техногенді сипаттамадағы ТЖ нәтижесін болжау» пәні магистранттарды бейбіт уақыттағы төтенше жағдайларды бағалау және оларды болжау мүмкіндігімен таныстыру мақсатын ұсынады.

Пән міндеттері

Осы пәнді оқыту нәтижесінде магистранттар:

түсінік алуы керек:

- ТЖ салдарын уақытында болжау;
- болжау міндеттері, ТЖ салдарының ықтималдылығы туралы;

білуі керек:

- зақымдану аймағында адамдарды, нысандарды және қоршаған ортаны қорғау әдістері мен құралдарын; шаруашылық нысандарының, техникалық жүйелердің, технологиялық үрдістердің тұрақтылығын қамтамасыз ету әдістерін; төтенше жағдайлардағы қорғаныс әдістерін; төтенше жағдайлардың себебін expertті бағалауын жүргізу әдістерін;

істей алуы керек:

– ТЖ даму мүмкіндігінің типтік моделдерін құру; ғылыми негізде төтенше жағдайлардың болу ықтималдылығын бағалау;

практикалық машықтануы керек:

– ТЖ жағдайды түсіру кезінде жұмыс картасымен, жоспарлармен және схемалармен жұмыс істеуді, геоинформационды жүйелерді қолдануды.

Пререквизиттер

Бұл пәнді оқу үшін «Денсаулық және өндірістік қауіпсіздік негіздері»

пәнін игеру қажет.

Постреквизиттер

«Табиғи және техногенді сипаттамадағы ТЖ нәтижесін болжау» пәнін оқу кезінде алынған білімдер: «Қазіргі заманғы эргономика мәселелері», «Қоршаған ортаны қорғау және тіршілік әрекетіндегі қауіпсіздікті басқару» пәндерін игеру кезінде қолданады.

Пәннің тақырыптық жоспары

Тарау атауы, (тақырыптар)	Сабақ түрлері бойынша еңбеккөлемділігі, сағ.				
	Дәріс	Практик алық	Зертхан алық	ОМӨЖ	МӨЖ
1 Техногенді және табиғи сипаттағы ТЖ топтастырылу	5	-	-	5	5
2 Радиационды нысандар	5	-	-	5	5
3 Химиялық қауіпті нысандар (ХҚН)	5	-	-	5	5
4 Өрт және жарылыс қауіпті нысандар	5	-	-	5	5
5 Стихиялы апаттар	5	-	-	5	5
6 Мүмкін болатын радиациялық жағдайды болжау	5	-	-	5	5
7 Химиялық жағдайды болжау және бағалау	5	-	-	5	5
8 Өрт және инженерлік жағдайды бағалау	5	-	-	5	5
9 Халықты және территорияның қауіпсіздігін жоғарылатуда ГИС-технологияны қолдану	5	-	-	5	5
БАРЛЫҒЫ:	45	-	-	45	45

МӨЖ-ге арналған бақылау тапсырмаларының тақырыбы

1. Халыққа хабарлау.
2. Жегілікті жерді, үймереттерді, техникалық құралдарды арнайы тазалап өңдеу және адамдарды санитарлық өңдеу.
3. Медициналық қорғаныс құралдары (МҚК).
4. ТЖ кезінде құтқару және апатты-қайта құру жұмыстары.
5. Радиационды апаттар.
6. Радиационды апаттардың даму фазалары.
7. Радиоактивті ластанулардың салдарын жою шаралары.
8. Қауіптілік деңгейі бойынша қауіпті нысандар.
9. Зақымданудың мүмкін аймағы.
10. ХҚН апат пайда болуын ескерту.
11. Нысанның потенциалды қауіптілігінің категориялары.
12. Газауалық қосылыстар.
13. Өрт пайда болуын ескерту.
14. Стихиялы апаттар.

15. Стихиялы апат пайда болған кезде халықтың іс-әрекеті.
16. Радиационды жағдайды болжау.
17. Радиоактивті жағдайдың көрсеткіштері.
18. Фактілі радиационды жағдайды бағалау.
19. Химиялық зақымдану көзінің шекараларын анықтау.
20. Барлау мәліметтері бйынша химиялық жағдайды бағалау.
21. Өрт жағдайын бағалау.
22. Жаппай өрттің пайда болуын анықтау.
23. Жаппай қирау зоналары.
24. ГИС классификациясы.
25. Жер сілкіну салдарын болжау.
26. Су тасқыны мен орман өрттерін болжауда ГИС-жобаның ерекшеліктері.
27. Ірі техногенді апаттардың салдарын болжауда ГИС-жобаның ерекшеліктері.
28. Қауіп қатерді бағалауда ГИС-жобаның ерекшеліктері.

Магистранттардың білімін бағалау критерийлері

Пән бойынша емтихан бағасы межелік бақылаулар бойынша максимум көрсеткіштер (60% дейін) мен қорытынды аттестаттаудың (емтихан) (40% ға дейін) сомасы ретінде анықталады және кестеге сәйкес 100% дейін мәнді құрайды.

Пән бойынша берілген тапсырмаларды орындау мен тапсыру кестесі

Бақылау түрі	Тапсырманың мақсаты мен мазмұны	Ұсынылатын әдебиет	Орындалу ұзақтығы	Бақылау түрі	Тапсыру мерзімі	Балл
Тестілік сұрау	Теориялық білімді және тәжірибелік дағдыларды меңгеру	[1], [2], [3], [4], дәріс конспектілері	1 сағат	ағымдағы	7 апта	10
Тестілік сұрау	Теориялық білімді және тәжірибелік дағдыларды меңгеру	[3], [4], [7] дәріс конспектілері	1 сағат	ағымдағы	14 апта	10
Конспектіні тексеру	Теориялық білімді және тәжірибелік дағдыларды меңгеру	[3], [5], [6], [7] дәріс конспектілері	1 сағат	ағымдағы	3, 5, 7, 10, 12, 14 апталары	10
ОМӨЖ	Теориялық білімді және тәжірибелік дағдыларды меңгеру	[1], [2], [3], [4], [5], [6], [7] дәріс конспектілері	апта	ағымдағы	1-14 апталары	10
МӨЖ	Теориялық білімді және тәжірибелік дағдыларды меңгеру	[1], [2], [3], [4], [5], [6], [7] дәріс конспектілері	апта	ағымдағы	1-14 апталары	10
Межелік бақылау	Пән материалдарының игерілуін тексеру	[1], [2], [3], [4], [5], [6], [7] дәріс конспектілері	2 сағат	Межелік	7, 14 апталары	10
Барлығы						60

Емтихан	Пәннің материалын игерілуін тексеру	Негізгі және қосымша әдебиет	2 сағат	қорытындылық	сессия кезінде	40
Барлығы						100

Саясат және процедуралар

«Табиғи және техногенді сипаттамадағы ТЖ нәтижесін болжау» пәнін оқу кезінде келесі ережелерді сақтауды сұраймын:

1. Сабаққа кешікпу.
2. Сабақтан дәлелді себепсіз қалмау, ауырған жағдайда анықтама, ал басқа жағдайларда түсініктеме хат ұсынуды.
3. Сабақтың барлық түрлерінде қатысу магистрант міндеттерінің қатарына кіреді.
4. Оқу процесінің күнтізбелік кестесіне сәйкес барлық бақылау түрін тапсыру.
5. Қатыспаған практикалық және зертханалық сабақтарды оқытушы көрсеткен уақытта өтеу.

Негізгі әдебиет тізімі

1. Защита населения и территории в чрезвычайных ситуациях / под. ред. Журавлева В. П./– М.: АСВ, 2001 – 376с.
2. Меры безопасности при ликвидации последствий стихийных бедствий и производственных аварий. Вахтин А. К.-М.: Энергоатомиздат, 2002 – 288с.
3. Каммерер Ю. Ю., Харкевич А. Е Аварийные работы в очагах поражения –М.: Энергоатомиздат, 2003 – 288с.
4. Аварии и катастрофы (предупреждение и ликвидация последствий) / под ред. Котляревского В. А., Забегаева А. В. – М: Издательство Ассоциаций строительных ВТУЗов, 2001 – 372с.

Қосымша әдебиет тізімі

5. Безопасность жизнедеятельности. Белов С.В., Ильницкая А. В. и др. – М.: Высшая школа, 2001 – 448с.
6. Безопасность жизнедеятельности. Учеб. пособие, книга 1 и 2. – Алматы: Республиканские курсы ЧС и ГО, 2003 г.
7. Атаманюк В.Г. Гражданская оборона: Учебник для ВТУЗов. – М.: Высшая школа, 2005.
8. Безопасность жизнедеятельности: Учебник для ВУЗов. – М., 2001- 200 с.

**МАГИСТРАНТҚА АРНАЛҒАН ПӘН БОЙЫНША
ОҚЫТУ БАҒДАРЛАМАСЫ
(SYLLABUS)**

TZhTSTZhNB 5302 «Табиғи және техногенді сипаттамадағы ТЖ нәтижесін
болжау» пәні

ТАКZhBB 2 «Тіршілік әрекетінің қауіпсіздігіндегі жоспарлау, болжау
және бағалау» модулі

31.03.2004 ж. берілген №50 мемл. баспа лиц. Басуға қол қойылды 25.12.2009 ж.

Пішімі 60x90/16

Есептік баспа табағы 0,75 Тамалымы 5 дана. Тапсырыс Бағасы
келісімді

Қарағанды мемлекеттік техникалық университеті баспасы
100027. Қарағанды. Бейбітшілік б., 56

Қазақстан Республикасының білім және ғылым министрлігі

Қарағанды мемлекеттік техникалық университеті

Бекітемін
Ғылыми кеңес төрағасы,
ректор, ҚарМТУ ректоры
Ғазалиев А.М.

«___» _____ 20__ ж.

МАГИСТРАНТҚА АРНАЛҒАН ПӘН БОЙЫНША ОҚЫТУ
БАҒДАРЛАМАСЫ (SYLLABUS)

TZhTSTZhNB 5307 «Табиғи және техногенді сипаттамадағы ТЖ нәтижесін
болжау» пәні бойынша

Модуль TAKZhBB 4 «Тіршілік әрекетінің қауіпсіздігіндегі жоспарлау,
болжау және бағалау»

Тау-кен факультеті

Кеніштік аэрология және еңбек қорғау кафедрасы
(оқу мерзімі 1,5 жыл)

АЛҒЫ СӨЗ

Магистрантқа арналған пән бойынша оқыту бағдарламасы (syllabus)
әзірленген: доцент, т.ғ.к. Сапарова Г.К.

«Кеніштік аэрология және еңбек қорғау» кафедрасының отырысында
талқыланған

«____» _____ 20__ ж. № _____ хаттама

Кафедра меңгерушісі _____ Жолмағамбетов Н.Р. «____» _____ 20__ ж.

Тау-кен факультетінің оқу-әдістемелік кеңесі мақұлдаған

«____» _____ 20__ ж. № _____ хаттама

Төрағасы _____ Старостина О.В. «____» _____ 20__ ж.

Оқытушы туралы мәлімет және қатынас ақпараты

доцент, т. ғ. к. Сапарова Г.К.

«КА және ЕҚ» кафедрасы ҚарМТУ 2 оқу корпусында (бейбітшілік бульвары, 56) орналасқан, 516 ауд., байланыс телефоны 56-59-29 қос. 253.

Пәннің еңбек көлемділігі

Оқу мерзімі	Семестр	Кредиттер саны	Сабақтардың түрі					МӨЖ сағаттарының саны	Жалпы сағат саны	Бақылау түрі
			Қатынас сабақтарының саны			ОМӨЖ сағаттарының саны	Барлық сағат саны			
			дәріс	Практикалық сабақтар	Зертханалық сабақтар					
1,5ж	1	3/5	45	-	-	45		45	135	тест

Пәннің сипаттамасы

«Табиғи және техногенді сипаттамадағы ТЖ нәтижесін болжау» пәні таңдау компоненті бойынша мамандық модульдер циклына жатады.

Пәннің мақсаты

«Табиғи және техногенді сипаттамадағы ТЖ нәтижесін болжау» пәні магистранттарды бейбіт уақыттағы төтенше жағдайларды бағалау және оларды болжау мүмкіндігімен таныстыру мақсатын ұсынады.

Пән міндеттері

Осы пәнді оқыту нәтижесінде магистранттар:

түсінік алуы керек:

- ТЖ салдарын уақытында болжау;
- болжау міндеттері, ТЖ салдарының ықтималдылығы туралы; білуі керек:

- зақымдану аймағында адамдарды, нысандарды және қоршаған ортаны қорғау әдістері мен құралдарын; шаруашылық нысандарының, техникалық жүйелердің, технологиялық үрдістердің тұрақтылығын қамтамасыз ету әдістерін; төтенше жағдайлардағы қорғаныс әдістерін; төтенше жағдайлардың себебін экспертті бағалауын жүргізу әдістерін;

істей алуы керек:

– ТЖ даму мүмкіндігінің типтік моделдерін құру; ғылыми негізде төтенше жағдайлардың болу ықтималдылығын бағалау;

практикалық машықтануы керек:

– ТЖ жағдайды түсіру кезінде жұмыс картасымен, жоспарлармен және схемалармен жұмыс істеуді, геоинформационды жүйелерді қолдануды.

Пререквизиттер

Бұл пәнді оқу үшін «Тірішілік әрекетінің қауіпсіздігі» пәнін игеру қажет.

Постреквизиттер

«Табиғи және техногенді сипаттамадағы ТЖ нәтижесін болжау» пәнін оқу кезінде алынған білімдер: «Қазіргі заманғы эргономика мәселелері», «Қоршаған ортаны қорғау және тіршілік әрекетіндегі қауіпсіздікті басқару» пәндерін игеру кезінде қолданады.

Пәннің тақырыптық жоспары

Тарау атауы, (тақырыптар)	Сабақ түрлері бойынша еңбеккөлемділігі, сағ.				
	Дәріс	Практик алық	Зертхан алық	ОМӨЖ	МӨЖ
1 Техногенді және табиғи сипаттағы ТЖ топтастырылу	5	-	-	5	5
2 Радиационды нысандар	5	-	-	5	5
3 Химиялық қауіпті нысандар (ХҚН)	5	-	-	5	5
4 Өрт және жарылыс қауіпті нысандар	5	-	-	5	5
5 Стихиялы апаттар	5	-	-	5	5
6 Мүмкін болатын радиациялық жағдайды болжау	5	-	-	5	5
7 Химиялық жағдайды болжау және бағалау	5	-	-	5	5
8 Өрт және инженерлік жағдайды бағалау	5	-	-	5	5
9 Халықты және территорияның қауіпсіздігін жоғарылатуда ГИС-технологияны қолдану	5	-	-	5	5
БАРЛЫҒЫ:	45	-	-	45	45

МӨЖ-ге арналған бақылау тапсырмаларының тақырыбы

1. Халыққа хабарлау.
2. Жегілікті жерді, үймереттерді, техникалық құралдарды арнайы тазалап өңдеу және адамдарды санитарлық өңдеу.
3. Медициналық қорғаныс құралдары (МҚҚ).
4. ТЖ кезінде құтқару және апатты-қайта құру жұмыстары.
5. Радиационды апаттар.
6. Радиационды апаттардың даму фазалары.
7. Радиоактивті ластанулардың салдарын жою шаралары.
8. Қауіптілік деңгейі бойынша қауіпті нысандар.
9. Зақымданудың мүмкін аймағы.
10. ХҚН апат пайда болуын ескерту.
11. Нысанның потенциалды қауіптілігінің категориялары.
12. Газауалық қосылыстар.
13. Өрт пайда болуын ескерту.
14. Стихиялы апаттар.
15. Стихиялы апат пайда болған кезде халықтың іс-әрекеті.
16. Радиационды жағдайды болжау.

17. Радиоактивті жағдайдың көрсеткіштері.
18. Фактілі радиационды жағдайды бағалау.
19. Химиялық зақымдану көзінің шекараларын анықтау.
20. Барлау мәліметтері бйынша химиялық жағдайды бағалау.
21. Өрт жағдайын бағалау.
22. Жаппай өрттің пайда болуын анықтау.
23. Жаппай қирау зоналары.
24. ГИС классификациясы.
25. Жер сілкіну салдарын болжау.
26. Су тасқыны мен орман өрттерін болжауда ГИС-жобаның ерекшеліктері.
27. Ірі техногенді апаттардың салдарын болжауда ГИС-жобаның ерекшеліктері.
28. Қауіп қатерді бағалауда ГИС-жобаның ерекшеліктері.

Магистранттардың білімін бағалау критерийлері

Пән бойынша емтихан бағасы межелік бақылаулар бойынша максимум көрсеткіштер (60% дейін) мен қорытынды аттестаттаудың (емтихан) (40% ға дейін) сомасы ретінде анықталады және кестеге сәйкес 100% дейін мәнді құрайды.

Пән бойынша берілген тапсырмаларды орындау мен тапсыру кестесі

Бақылау түрі	Тапсырманың мақсаты мен мазмұны	Ұсынылатын әдебиет	Орындалу ұзақтығы	Бақылау түрі	Тапсыру мерзімі	Балл
Тестілік сұрау	Теориялық білімді және тәжірибелік дағдыларды меңгеру	[1], [2], [3], [4], дәріс конспектілері	1сағат	ағымдағы	7 апта	10
Тестілік сұрау	Теориялық білімді және тәжірибелік дағдыларды меңгеру	[3], [4], [7] дәріс конспектілері	1сағат	ағымдағы	14 апта	10
Конспектіні тексеру	Теориялық білімді және тәжірибелік дағдыларды меңгеру	[3], [5], [6], [7] дәріс конспектілері	1сағат	ағымдағы	3, 5, 7, 10, 12, 14 апталары	10
ОМӨЖ	Теориялық білімді және тәжірибелік дағдыларды меңгеру	[1], [2], [3], [4], [5], [6], [7] дәріс конспектілері	апта	ағымдағы	1-14 апталары	10
МӨЖ	Теориялық білімді және тәжірибелік дағдыларды меңгеру	[1], [2], [3], [4], [5], [6], [7] дәріс конспектілері	апта	ағымдағы	1-14 апталары	10
Межелік бақылау	Пән материалдарының игерілуін тексеру	[1], [2], [3], [4], [5], [6], [7] дәріс конспектілері	2 сағат	Межелік	7, 14 апталары	10
Барлығы						60
Тест	Пәннің материалын	Негізгі және	2	қорытын	сессия	40

	игерілуін тексеру	қосымша әдебиет	сағат	дылық	кезінде	
Барлығы						100

Саясат және процедуралар

«Табиғи және техногенді сипаттамадағы ТЖ нәтижесін болжау» пәнін оқу кезінде келесі ережелерді сақтауды сұраймын:

1. Сабаққа кешікпу.
2. Сабақтан дәлелді себепсіз қалмау, ауырған жағдайда анықтама, ал басқа жағдайларда түсініктеме хат ұсынуды.
3. Сабақтың барлық түрлерінде қатысу магистрант міндеттерінің қатарына кіреді.
4. Оқу процесінің күнтізбелік кестесіне сәйкес барлық бақылау түрін тапсыру.
5. Қатыспаған практикалық және зертханалық сабақтарды оқытушы көрсеткен уақытта өтеу.

Негізгі әдебиет тізімі

1. Защита населения и территории в чрезвычайных ситуациях / под. ред. Журавлева В. П./– М.: АСВ, 2012 – 376с.
2. Меры безопасности при ликвидации последствий стихийных бедствий и производственных аварий. Вахтин А. К.-М.: Энергоатомиздат, 2002 – 288с.
3. Каммерер Ю. Ю., Харкевич А. Е Аварийные работы в очагах поражения –М.: Энергоатомиздат, 2013 – 288с.
4. Аварии и катастрофы (предупреждение и ликвидация последствий) / под ред. Котляревского В. А., Забегаева А. В. – М: Издательство Ассоциаций строительных ВТУЗов, 2014 – 372с.

Қосымша әдебиет тізімі

5. Безопасность жизнедеятельности. Белов С.В., Ильницкая А. В. и др. – М.: Высшая школа, 2001 – 448с.
6. Безопасность жизнедеятельности. Учеб. пособие, книга 1 и 2. – Алматы: Республиканские курсы ЧС и ГО, 2013 г.
7. Атаманюк В.Г. Гражданская оборона: Учебник для ВТУЗов. – М.: Высшая школа, 2014.
8. Безопасность жизнедеятельности: Учебник для ВУЗов. – М., 2012- 200 с.

**МАГИСТРАНТҚА АРНАЛҒАН ПӘН БОЙЫНША
ОҚЫТУ БАҒДАРЛАМАСЫ
(SYLLABUS)**

TZhTSTZhNB 5307 «Табиғи және техногенді сипаттамадағы ТЖ нәтижесін
болжау» пәні

ТАКZhBB 4 «Тіршілік әрекетінің қауіпсіздігіндегі жоспарлау, болжау
және бағалау» модулі

31.03.2004 ж. № 50 мемл. бас. лиц..

Баспаға _____ 20__ ж. қол қойылды. Пішіні 90x60/16. Таралымы _____ дана

Көлемі ___ оқу бас. п. № _____ тапсырыс Бағасы келісілген

100027. ҚарМТУ баспасы, Қарағанды, Бейбітшілік бульвары,

Қазақстан Республикасының білім және ғылым министрлігі

Қарағанды мемлекеттік техникалық университеті

Бекітемін
Ғылыми кеңес төрағасы,
ректор, ҚарМТУ ректоры
Ғазалиев А.М.

« _____ » _____ 20__ ж.

МАГИСТРАНТҚА АРНАЛҒАН ПӘН БОЙЫНША ОҚЫТУ
БАҒДАРЛАМАСЫ (SYLLABUS)

TZhTSTZhNB 5307 «Табиғи және техногенді сипаттамадағы ТЖ нәтижесін
болжау» пәні бойынша

Модуль ТАКZhBB 4 «Тіршілік әрекетінің қауіпсіздігіндегі жоспарлау,
болжау және бағалау»

Тау-кен факультеті

Кеніштік аэрология және еңбек қорғау кафедрасы
(оқу мерзімі 1,5 жыл)

АЛҒЫ СӨЗ

Магистрантқа арналған пән бойынша оқыту бағдарламасы (syllabus)
әзірленген: доцент, т.ғ.к. Сапарова Г.К.

«Кеніштік аэрология және еңбек қорғау» кафедрасының отырысында
талқыланған

«____» _____ 20__ ж. № _____ хаттама

Кафедра меңгерушісі _____ Жолмағамбетов Н.Р. «____» _____ 20__ ж.

Тау-кен факультетінің оқу-әдістемелік кеңесі мақұлдаған

«____» _____ 20__ ж. № _____ хаттама

Төрағасы _____ Старостина О.В. «____» _____ 20__ ж.

Оқытушы туралы мәлімет және қатынас ақпараты

доцент, т. ғ. к. Сапарова Г.К.

«КА және ЕҚ» кафедрасы ҚарМТУ 2 оқу корпусында (бейбітшілік бульвары, 56) орналасқан, 516 ауд., байланыс телефоны 56-59-29 қос. 253.

Пәннің еңбек көлемділігі

Оқу мерзімі	Семестр	Кредиттер саны	Сабақтардың түрі					МӨЖ сағаттарының саны	Жалпы сағат саны	Бақылау түрі
			Қатынас сабақтарының саны			ОМӨЖ сағаттарының саны	Барлық сағат саны			
			дәріс	Практикалық сабақтар	Зертханалық сабақтар					
1,5ж	1	3/5	45	-	-	45		45	135	тест

Пәннің сипаттамасы

«Табиғи және техногенді сипаттамадағы ТЖ нәтижесін болжау» пәні таңдау компоненті бойынша мамандық модульдер циклына жатады.

Пәннің мақсаты

«Табиғи және техногенді сипаттамадағы ТЖ нәтижесін болжау» пәні магистранттарды бейбіт уақыттағы төтенше жағдайларды бағалау және оларды болжау мүмкіндігімен таныстыру мақсатын ұсынады.

Пән міндеттері

Осы пәнді оқыту нәтижесінде магистранттар:

түсінік алуы керек:

- ТЖ салдарын уақытында болжау;
- болжау міндеттері, ТЖ салдарының ықтималдылығы туралы;

білуі керек:

- зақымдану аймағында адамдарды, нысандарды және қоршаған ортаны қорғау әдістері мен құралдарын; шаруашылық нысандарының, техникалық жүйелердің, технологиялық үрдістердің тұрақтылығын қамтамасыз ету әдістерін; төтенше жағдайлардағы қорғаныс әдістерін; төтенше жағдайлардың себебін экспертті бағалауын жүргізу әдістерін;

істей алуы керек:

– ТЖ даму мүмкіндігінің типтік моделдерін құру; ғылыми негізде төтенше жағдайлардың болу ықтималдылығын бағалау;

практикалық машықтануы керек:

– ТЖ жағдайды түсіру кезінде жұмыс картасымен, жоспарлармен және схемалармен жұмыс істеуді, геоинформационды жүйелерді қолдануды.

Пререквизиттер

Бұл пәнді оқу үшін «Тірішілік әрекетінің қауіпсіздігі» пәнін игеру қажет.

Постреквизиттер

«Табиғи және техногенді сипаттамадағы ТЖ нәтижесін болжау» пәнін оқу кезінде алынған білімдер: «Қазіргі заманғы эргономика мәселелері», «Қоршаған ортаны қорғау және тіршілік әрекетіндегі қауіпсіздікті басқару» пәндерін игеру кезінде қолданады.

Пәннің тақырыптық жоспары

Тарау атауы, (тақырыптар)	Сабақ түрлері бойынша еңбеккөлемділігі, сағ.				
	Дәріс	Практик алық	Зертхан алық	ОМӨЖ	МӨЖ
1 Техногенді және табиғи сипаттағы ТЖ топтастырылу	5	-	-	5	5
2 Радиационды нысандар	5	-	-	5	5
3 Химиялық қауіпті нысандар (ХҚН)	5	-	-	5	5
4 Өрт және жарылыс қауіпті нысандар	5	-	-	5	5
5 Стихиялы апаттар	5	-	-	5	5
6 Мүмкін болатын радиациялық жағдайды болжау	5	-	-	5	5
7 Химиялық жағдайды болжау және бағалау	5	-	-	5	5
8 Өрт және инженерлік жағдайды бағалау	5	-	-	5	5
9 Халықты және территорияның қауіпсіздігін жоғарылатуда ГИС-технологияны қолдану	5	-	-	5	5
БАРЛЫҒЫ:	45	-	-	45	45

МӨЖ-ге арналған бақылау тапсырмаларының тақырыбы

1. Халыққа хабарлау.
2. Жегілікті жерді, үймереттерді, техникалық құралдарды арнайы тазалап өңдеу және адамдарды санитарлық өңдеу.
3. Медициналық қорғаныс құралдары (МҚҚ).
4. ТЖ кезінде құтқару және апатты-қайта құру жұмыстары.
5. Радиационды апаттар.
6. Радиационды апаттардың даму фазалары.
7. Радиоактивті ластанулардың салдарын жою шаралары.
8. Қауіптілік деңгейі бойынша қауіпті нысандар.
9. Зақымданудың мүмкін аймағы.
10. ХҚН апат пайда болуын ескерту.
11. Нысанның потенциалды қауіптілігінің категориялары.
12. Газауалық қосылыстар.
13. Өрт пайда болуын ескерту.
14. Стихиялы апаттар.
15. Стихиялы апат пайда болған кезде халықтың іс-әрекеті.
16. Радиационды жағдайды болжау.

17. Радиоактивті жағдайдың көрсеткіштері.
18. Фактілі радиационды жағдайды бағалау.
19. Химиялық зақымдану көзінің шекараларын анықтау.
20. Барлау мәліметтері бйынша химиялық жағдайды бағалау.
21. Өрт жағдайын бағалау.
22. Жаппай өрттің пайда болуын анықтау.
23. Жаппай қирау зоналары.
24. ГИС классификациясы.
25. Жер сілкіну салдарын болжау.
26. Су тасқыны мен орман өрттерін болжауда ГИС-жобаның ерекшеліктері.
27. Ірі техногенді апаттардың салдарын болжауда ГИС-жобаның ерекшеліктері.
28. Қауіп қатерді бағалауда ГИС-жобаның ерекшеліктері.

Магистранттардың білімін бағалау критерийлері

Пән бойынша емтихан бағасы межелік бақылаулар бойынша максимум көрсеткіштер (60% дейін) мен қорытынды аттестаттаудың (емтихан) (40% ға дейін) сомасы ретінде анықталады және кестеге сәйкес 100% дейін мәнді құрайды.

Пән бойынша берілген тапсырмаларды орындау мен тапсыру кестесі

Бақылау түрі	Тапсырманың мақсаты мен мазмұны	Ұсынылатын әдебиет	Орындалу ұзақтығы	Бақылау түрі	Тапсыру мерзімі	Балл
Тестілік сұрау	Теориялық білімді және тәжірибелік дағдыларды меңгеру	[1], [2], [3], [4], дәріс конспектілері	1сағат	ағымдағы	7 апта	10
Тестілік сұрау	Теориялық білімді және тәжірибелік дағдыларды меңгеру	[3], [4], [7] дәріс конспектілері	1сағат	ағымдағы	14 апта	10
Конспектіні тексеру	Теориялық білімді және тәжірибелік дағдыларды меңгеру	[3], [5], [6], [7] дәріс конспектілері	1сағат	ағымдағы	3, 5, 7, 10, 12, 14 апталары	10
ОМӨЖ	Теориялық білімді және тәжірибелік дағдыларды меңгеру	[1], [2], [3], [4], [5], [6], [7] дәріс конспектілері	апта	ағымдағы	1-14 апталары	10
МӨЖ	Теориялық білімді және тәжірибелік дағдыларды меңгеру	[1], [2], [3], [4], [5], [6], [7] дәріс конспектілері	апта	ағымдағы	1-14 апталары	10
Межелік бақылау	Пән материалдарының игерілуін тексеру	[1], [2], [3], [4], [5], [6], [7] дәріс конспектілері	2 сағат	Межелік	7, 14 апталары	10
Барлығы						60
Тест	Пәннің материалын	Негізгі және	2	қорытын	сессия	40

	игерілуін тексеру	қосымша әдебиет	сағат	дылық	кезінде	
Барлығы						100

Саясат және процедуралар

«Табиғи және техногенді сипаттамадағы ТЖ нәтижесін болжау» пәнін оқу кезінде келесі ережелерді сақтауды сұраймын:

1. Сабаққа кешікпу.
2. Сабақтан дәлелді себепсіз қалмау, ауырған жағдайда анықтама, ал басқа жағдайларда түсініктеме хат ұсынуды.
3. Сабақтың барлық түрлерінде қатысу магистрант міндеттерінің қатарына кіреді.
4. Оқу процесінің күнтізбелік кестесіне сәйкес барлық бақылау түрін тапсыру.
5. Қатыспаған практикалық және зертханалық сабақтарды оқытушы көрсеткен уақытта өтеу.

Негізгі әдебиет тізімі

1. Защита населения и территории в чрезвычайных ситуациях / под. ред. Журавлева В. П./– М.: АСВ, 2012 – 376с.
2. Меры безопасности при ликвидации последствий стихийных бедствий и производственных аварий. Вахтин А. К.-М.: Энергоатомиздат, 2002 – 288с.
3. Каммерер Ю. Ю., Харкевич А. Е Аварийные работы в очагах поражения –М.: Энергоатомиздат, 2013 – 288с.
4. Аварии и катастрофы (предупреждение и ликвидация последствий) / под ред. Котляревского В. А., Забегаева А. В. – М: Издательство Ассоциаций строительных ВТУЗов, 2014 – 372с.

Қосымша әдебиет тізімі

5. Безопасность жизнедеятельности. Белов С.В., Ильницкая А. В. и др. – М.: Высшая школа, 2001 – 448с.
6. Безопасность жизнедеятельности. Учеб. пособие, книга 1 и 2. – Алматы: Республиканские курсы ЧС и ГО, 2013 г.
7. Атаманюк В.Г. Гражданская оборона: Учебник для ВТУЗов. – М.: Высшая школа, 2014.
8. Безопасность жизнедеятельности: Учебник для ВУЗов. – М., 2012- 200 с.

**МАГИСТРАНТҚА АРНАЛҒАН ПӘН БОЙЫНША
ОҚЫТУ БАҒДАРЛАМАСЫ
(SYLLABUS)**

TZhTSTZhNB 5307 «Табиғи және техногенді сипаттамадағы ТЖ нәтижесін
болжау» пәні

ТАКZhBB 4 «Тіршілік әрекетінің қауіпсіздігіндегі жоспарлау, болжау
және бағалау» модулі

31.03.2004 ж. № 50 мемл. бас. лиц..

Баспаға _____ 20__ ж. қол қойылды. Пішіні 90x60/16. Таралымы _____ дана

Көлемі ___ оқу бас. п. № _____ тапсырыс Бағасы келісілген

100027. ҚарМТУ баспасы, Қарағанды, Бейбітшілік бульвары, 56